Pääesikunta
Suunnitteluosasto
HELSINKI

Muistio

AV32463
19.11.2025 125/00.02.02/2025

1. Asiantuntija- ja lausuntopyyntö – Puolustusvaliokunta perjantai 21.11.2025 KLO 9.30 / E 73/2025 VP
2. Lausuntopyyntö – Suuri valiokunta perjantai 21.11.2025 KLO 13.30 / E 73/2025 VP

ASIANTUNTIJALAUSUNTO EU:N MONIVUOTISESTA RAHOITUSKEHYKSESTÄ 2028–2034

Komission ehdotus EU:n vuosia 2028–2034 koskevaksi monivuotiseksi rahoituskehykseksi näyttäytyy puolustuksen osalta myönteisenä. Puolustuksen osuus rahoituskehyksestä olisi viisinkertaistumassa meneillään olevaan kehyskauteen verrattuna, ja sotilaallisen liikkuvuuden rahoitusosuus olisi kymmenkertaistumassa.

Puolustusvoimien näkökulmasta on keskeistä, että merkittävästi kasvava rahoitus ohjataan toimiin, jotka aidosti kehittävät EU:n jäsenvaltioiden puolustuskykyä. Euroopan puolustusteollisen ja -teknologisen pohjan kehittäminen muun muassa tuotantokapasiteettia kasvattamalla on tärkeää, mutta jäsenvaltioiden yhteisen suorituskykyjen kehittämisen ja rakentamisen tulisi perustua asevoimien suorituskykytarpeisiin. Niitä ei pidä ohittaa esimerkiksi komission omalla suunnittelulla tai puolustusteollisten intressien perusteella. Komission näkökulma EU:n puolustusulottuvuuteen painottuu usein puolustusteollisuuteen, kun taas jäsenvaltioiden ja asevoimien tarpeita pitää esillä Euroopan puolustusvirasto. Rahoituksen painopisteen tulisi olla niissä maissa, joita Venäjän sotilaallinen uhka suorimmin koskee eli EU:n itäisissä jäsenmaissa.

Komission ehdotuksen keskeisin puolustusta koskeva osuus on uusi Euroopan kilpailukykyrahasto (European Competitiveness Fund, ECF), josta puolustuksen ja avaruuden osuus olisi 130,7 miljardia euroa. ECF yhdistää monet eri komission puolustusrahoitusinstrumentit yhdeksi kokonaisuudeksi, mitä voi pitää tervetulleena virtaviivaistamisena.

Esimerkiksi nykyisen kehyskauden (2021–2027) aikana toiminut Euroopan puolustusrahasto jatkuisi tulevalla kehyskaudella osana ECF:ää. Puolustusrahasto on Puolustusvoimien näkökulmasta ollut onnistunut instrumentti, jonka tuloksista ja rahoituksesta myös Puolustusvoimat on hyötynyt.

ECF:llä on tarkoitus myös tukea jäsenvaltioiden yhteisiä puolustusmateriaalihankintoja. EU:n rahoitusosuuden tulee olla riittävän suurta, jotta se kannustaa yhteishankintoihin tehokkaasti. Puolustusvoimien näkökulmasta olisi myös suotavaa, että hankittavan materiaalin yhteishankintakelpoisuutta ei rajattaisi liian tiukasti. Puolustusvoimien materiaalihankinnat perustuvat pitkäjänteiseen ja perusteelliseen suunnitteluun, josta ei lähtökohtaisesti poiketa EU:n yhteishankintoihin osallistumiseksi, ellei niissä tunnisteta merkittävää lisäarvoa. Yhteishankintoihin liittyy mahdollisuuksia mutta myös riskejä, kuten aikataulujen venyminen ja tarve tehdä kompromisseja muiden osallistujamaiden kanssa.

ECF:ään sisältyvät yhteistä etua koskevat eurooppalaiset puolustushankkeet (European Defence Projects of Common Interest, EDPCI) ovat onnistuessaan mahdollisuus paikata koko Euroopan tasolla tunnistettuja suorituskykyvajeita. Niidenkin osalta on tärkeää, että ne perustuvat asevoimien kriittisiin tarpeisiin.

Vahvistettu Verkkojen Eurooppa -väline ja sen aikaisempaa merkittävästi suurempi sotilaalliselle liikkuvuudelle osoitettava rahoitus ovat Puolustusvoimien edun mukaisia. Kuten valtioneuvoston selvityksessä todetaan, Suomelle on keskeistä, että rahoitusta kohdennetaan etenkin itäisen etulinjan maille.

Puolustusvoimat tarkastelee ulkoisia rahoitusvälineitä, kuten EU:n monivuotista rahoituskehystä, suorituskykyperusteisesti ja omaan suunnitteluunsa perustuen. Puolustusvoimat tukee puolustusministeriötä rahoituskehyksen ja rahoitusta ohjaavan regulaation valmistelussa, millä pyritään turvaamaan rahoituksen vastaavuus Puolustusvoimien tarpeisiin. Rahoitusvälineiden kehitystä seurataan ja niissä pyritään aktiivisesti tunnistamaan mahdollisuuksia, joilla Puolustusvoimien suorituskykyjen kehittämistä voitaisiin tukea. Uusia yhteistyöaloitteita arvioidaan tapauskohtaisesti ottaen huomioon saavutettavissa olevan lisäarvon ja yhteistyön vaatimat resurssit.

Erikoissuunnittelija
VTM Markus Metsala

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

LIITTEET

JAKELU Eduskunta Puolustusvaliokunta
Eduskunta Suuri valiokunta

TIEDOKSI